

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 19. aprila 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 44.

Pred novimi davki.

Komaj smo se nekoliko oddahnili, ko smo zaznali, da predvideva novi finančni zakon, ki je stopil v veljavo dne 1. aprila t. l., nekatere olajšave, ki prihajajo v prilog našemu gospodarstvu, nas je presenetila vest, da namerava ljubljanska oblastna skupščina uveljaviti za kritje svojih potrebščin nove oblastne takse v izmeri 10, odnosno 15 Din od vsakega železniškega vagona, ki se naloži ali razloži na področju ljubljanske oblasti.

Presenetila nas je ta vest tem bolj, ker posega prvi davek, katerega hoče ljubljanska oblastna skupščina naložiti, globoko v interese naše industrije in trgovine. Ta prvi korak nam kaže, da je peza bremen oblastne samouprave odmerjena ravno onim krogom, ki pod sedanjo gospodarsko krizo največ trpe, ker se kriza v vedno večji meri pretvarja v krizo konzuma, ki krati odnosno onemogoča normalni dobiček. Čuli smo razna poročila, objave in izjave, ki so šle za tem, da oblastna samouprava ne bo iskala kritja v novih dajatvah in da bodo merodajni krogi pred sklepanje o kakih novih dajatvah dali gospodarskim krogom priliko, da zavzamejo svoje stališče. Po teh izjavah nas je nova davščina, ki nalaga pavšalno na vsak vagon blaga, ki se natovori ali raztovori v ljubljanski oblasti, brez razlike za kakšno blago gre, davščino 10, odnosno 15 Din, tem bolj presenetila, ker hoče oblastna samouprava uveljaviti davščino, za kakršno so si izkušale izposlovati dovoljenje že razne občine, a se jim porizkus ni posrečil, ker je finančna uprava do sedaj zastopala stališče, da ne odobrava davščin, ki imajo značaj notranjih carin. Ako velja to načelo za občine, ni razloga, da ne bi veljalo tudi za oblastno samoupravo, ker ne gre za to, komu prihaja davščina v prid, ampak kak učinek ima za gospodarstvo.

Tudi o novi davščini bo še odločal minister za finance, kajti oblastna skupščina ne sme uvajati ali ustanavljati brez predhodnega pristanka ministra za finance novih davkov, doklad, taks in ostalih naklad. Upamo, da bo svojo odločitev uravnal po dosednji praksi in preprečil, da bi se v obliki nakladalnih in razkladalnih taks uvajala ravno za ljubljansko oblast posebno uvoznina odnosno izvoznina.

Donos nove takse je predviden v dohodkih oblastnega proračuna z enim milijonom dinarjev. Ta številka pa je samo fiktivna, kajti na dan se naloži in razloži na področju ljubljanske oblasti povprečno po 1000 vagonov, od katerih se bo pobralo na taksi večkratni iznos proračunanega zneska. Ako rabi oblastna samouprava iz nameravane takse na leto samo 1.000.000 Din, jo lahko brez vsega zniža, ker bo proračunjeni znesek doseglja, čeprav zniža nameravano takso tudi na 3 Din. Prekoračenje tega zneska bi bilo tem manj upravičeno, ker more oblastni samoupravi ljubljanska železniška direkcija dati na razpolago zanesljive podatke, na katere more nasloviti svoj proračun.

V dunajski javnosti so pred kratkim vzbujale val razburjenja razne davščine, katere bistveno otežujejo tamošnje gospodarstvo. Vsa javnost je kritizirala način nalaganja dunajskih mestnih, odnosno deželnih davščin. Kljub vsej iznajdljivosti pa du-

najski finančni referent Breitner vendar še ni prišel na misel, da bi na podoban način obdavčil železniški promet. Dunaj ima preko 20 raznih davščin, a med njimi ni razkladalnih in nakladalnih taks. Prepričani smo, da bi se tem taksam mogla ogniti tudi naša oblastna samouprava, ako bi hotela ščititi interese domače trgovine in industrije. Pri količkaj dobri volji bi mogla najti za kritje svojih potrebščin druge vire, ki bi v izdatnejši meri pritegnili k prispevkom vse sloje prebivalstva, ne pa samo trgovine in industrije, kajti za konkurenčnost našega blaga izven Slovenije gotovo ni brez vpliva, ako je blago, ki odhaja od nas, na leto obremenjeno z več nego enim milijonom dinarjev davka.

V prvi vrsti bo z novo takso prizadeta lesna in premogovna industrija, opekarska in gradbene stroke sploh, specerijski stroki in strokam, katere kupujemo z manj lukrativnimi davki, pa bo izdatno kratila zaslužek. Prizadete bodo torej naše najvažnejše stroke ravno od strani, od katere smo najmanj pričakovali bremen.

Davščina naj se plača pri nakladanju in razkladanju. Tedaj bo plačal davščino vagon, ki se naloži n. pr. na Vrhniki in razloži v Lazah to davščino dvakrat.

Ali naj bo ta prvi korak znamenje za nadaljnjo obremenitev?

Popolnoma uvidevamo, da oblastna skupščina ne more izhajati brez denarja, ugovarjamo pa, da si ga hoče pridobiti na način, ki zadeva skoro izključno trgovino in industrijo. Odkrito želimo, da se oblastni samoupravi, ki je prevzela od države dobršen del svojega delokroga, posreči izposlovati si kot kompenzacijo za prevzete posle vsaj bivše deželne doklade na direktne davke, ki se še vedno pobirajo v obliki edinstvenih državnih pribitkov.

To je njena pravica, katero mora z največjim poudarkom zastopati. Predno poseže po novih davkih, odnosno taksah, je njena dolžnost, da razčisti vprašanje bivših deželnih doklad. Proti nalaganju novih bremen in pri tem še takih, ki morejo našo produkcijo najboljše zavirati, moramo odločno protestirati.

Nova določila za prodajo destilatov mineralnega olja itd.

S finančnim zakonom za 1927/28 (čl. 91., odst. X.) so se proglasili za trošarinski predmet tudi destilati nafte, katrana, kamenega premoga, parafinskega škrljca itd. Med te destilate spada med drugimi bencol, plinsko olje, tolnol, ksitol, plini itd. Vendar so navedeni destilati trošarinski predmet samo pod pogojem, da se porabljajo za pogon motorjev. V tem primeru znaša državna trošarina za 100 kg Din 400.—, to je toliko, kolikor za bencin.

Za vse druge namene so destilati trošarine prosti. Proizvajalci in trgovci jih smejo svobodno imeti na zalogi in jih dajati v promet. Ravno vsled razlikovanja v trošarinskem oziru pa so trgovci dolžni voditi glede omenjenih destilatov poseben register, iz katerega mora biti točno razvidno, kje so jih nabavili in komu prodali. Proizvajalci in trgovci s temi destilati morajo v knjigo vpisati vsako prodano količino in ime kupeca. Od

kupeca morajo zahtevati pismeno naročilo, katero prilože registru, ker mora biti vsaka oddaja utemeljena z naročilom. Naročilo mora biti tako sestavljeno, da je iz njega razvidno, za katere namene hoče kupec kupljeno blago porabiti. Ako odjemalec nabavlja destilate za pogon motorja, proizvajalec ali trgovec ne sme izvršiti naročila, dokler mu ne plača vstrezni znesek državne trošarine ali se ne izkaže z dovoljenjem, da sme navedene predmete trošarine prosto porabljati. Ako pa odjemalec nabavlja destilate za druge namene, a ne za pogon motorja, mu sme proizvajalec ali trgovec izročiti zahtevano količino potem ko prevzame pismeno naročilo in oddajo zabeleži v knjigi. Proizvajalec ali trgovec mora o oddaji pogojno trošarini zavezanih predmetov v vsakem primeru obvestiti pristojni oddelek finančne kontrole, pod čigar kontrolo kupec spada.

Omenjeni destilati se smejo, kakor navedeno, izdajati trošarine prosto za pogon obrtniških, industrijskih in poljedelskih strojev. Prošnje za trošarine prosto nabavo destilatov se vlagajo pri finančnih ravnateljstvih. Vsi oni, ki reflektirajo na trošarine prosto nabavo, morajo čimprej vložiti tozadevne prošnje. Za prehodno dobo, to je do dne 30. aprila t. l. se sme osebam, katere porabljajo destilate za pogon navedenih strojev, nabavljati destilate trošarine prosto, morajo pa najdalje do dne 15. maja 1927 opravičiti trošarino prosto nabavo z dovoljenjem kompetentne oblasti, da smejo destilate trošarine prosto porabljati. Ako tega ne store, so dolžni, da naknadno plačajo trošarino, ki odpada na nabavljene količine.

Oni ki dobe pravico, da smejo destilate trošarine prosto porabljati, morajo voditi register o prejemu in porabi destilatov.

S temi določili se je naložilo trgovstvu novo breme, ki bo izdatno oviralo trgovski promet. Odmerili so trgovcu novo nalogo, da on določa pod lastno odgovornostjo, kdaj sme razne destilate oddajati trošarine prosto in kdaj mora pobrati trošarino. Proti novi preuredbi in proti novim dolžnostim, ki se nalagajo trgovstvu, moramo odločno ugovarjati. Trgovstvo ima že toliko dolžnosti glede registrov napram finančni upravi, da se bo marsikdo premislil, ali naj v bodoče sploh drži trošarinske predmete na zalogi. Poleg mnogih drugih trošarinskih predmetov smo dobili nov trošarinski predmet, ki je trošarini zavezan samo pogojno, kar odgovornost še povišuje. Ne zadostuje pa niti register, treba še vsako oddajo posebej naznaniti finančni kontroli.

Sicer se pri pogojni trošarinski dolžnosti trošarinska kontrola ne more učinkovito izvajati brez posebnih registrov in naznanil, vendar pa smatramo, da bi finančna uprava morala na to preje misliti, predno predlaga taka določila, ki tudi v meritornem oziru pomenjajo težko obremenitev gospodarskih krogov, kar dokazuje na primer dejstvo, da je bilo plinovo olje do sedaj trošarine prosto, v bodoče pa bo zavezano isti trošarini kakor bencin. Vsekakor je nujno potrebno, da se vsaj administrativnim putem uredi prodajo pogojno trošarini zavezanih predmetov na način, ki ne bo preko dopustne meje obremenjeval trgovstva.

Bogumil Vošnjak:

Trgovski atašeji.

(Nadaljevanje.)

Važno je, da morejo osebe, ki pripadajo trgovini ali industriji ali so posebno kvalificirane vsled svojih strokovnih zmožnosti, biti dodeljene misijam v svojstvu trgovskih atašejev ali agentov, toda njih položaj je samo provizoričen.

Trgovski atašeji so člani diplomatske misije, kateri so dodeljeni.

Trgovski atašeji delajo na obrambi in razvoju francoskih ekonomskih interesov, oni morajo opozarjati šefe diplomatskih in konzularnih misij na potrebo intervencije v svrhu zaščite interesov lastnih državljanov.

Trgovski agentje so podrejeni trgovskemu atašeju in dobivajo od njega instrukcije za delo.

Minister zunanjih zadev, trgovinski minister in predsednik Narodnega urada zunanje trgovine so starešine trgovskih atašejev in agentov.

Iz značaja dela trgovskih atašejev in agentov izhaja naravno, da morajo predložiti svoja poročila v kopijah šefom diplomatskih in konzularnih misij, katerim so dodeljeni.

Sedaj je treba, da točneje opišemo položaj trgovskih atašejev Velike Britanije.

Angleškim poslaništvom so dodeljeni trgovski atašeji. Anglija je na svoj način konstruirala pristojnost svojih trgovskih atašejev, od katerih zahteva isto kvalifikacijo kakor od svojih konzularnih uradnikov, ona vidi v svojih atašejih neke konzularne uradnike svoje vrste, ki so se specializirali za ekonomska vprašanja. Razlika med trgovskimi atašeji in konzuli je naslednja: Trgovski diplomatski uradnik, kakor se imenuje v angleškem službenem jeziku, ima voditi računa o finančnih in ekonomskih prilikah države, v katero je poslan, kot o eni celoti. Trgovski ataše ima proučevati ekonomske finančne in trgovske prilike cele države. Delokrog konzula je bolj lokalni in omejen, treba, da se bavi s presojevanjem lokalnega značaja vključno vse običajne trgovske informacije. Trgovski ataše je nadrejeni šef vseh konzulov v državi, v kateri se nahaja. Stvar je povsem praktična, kakor se delo trgovskega atašeja in konzula v posameznostih.

Angleži imenujejo svojo trgovsko službo v inozemstvu trgovsko diplomatsko službo. S tem se hoče izraziti, da imajo njeni uradniki diplomatsko svojstvo. Oni so uvrščeni v diplomatsko hierarhijo kot svetniki, sekretarji druge in tretje klase. Imenuje jih minister zunanjih zadev in oni dopisu-

TRGOVSKA POGAJANJA S ŠVICO.

V pondeljek se je mudila v Ljubljani jugoslov. delegacija, ki potuje v Bern, da prične z delegati Švice pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. V delegacijo je delegiralo ministrstvo inostranih del g. dr. Milana Todorovića, ministrstvo trgovine in industrije g. inspektorja Milana Lazarevića, ministrstvo poljoprivrede in vod načelnika g. dr. Veljo Stojkovića in živnozdravnika g. Petrovića. Za sekretarja delegacije je določen inspektor ministrstva trgovine in industrije g. Antula. Delegaciji, ki se je mudila v Ljubljani le mimogrede, je bila vročena obširna spomenica naše Zbornice za trgovino, obrt in industrijo s konkretnimi predlogi in zahtevami, ki jih imajo glede trgovinske pogodbe s Švico gospodarski krogi Slovenije.

jejo v imenu svojega ministra zunanjih zadev. V formalnem oziru je torej konstrukcija angleških trgovskih ataševjev povsem pravilna v tem pogledu, da je njihov pravi šef minister zunanjih zadev in je torej vsaj formalno izvedena centralizacija gospodarskih poslov mednarodnega značaja v tem ministrstvu. Vendar pa uradniki, ki vršijo posel trgovskih ataševjev, niso vzeti iz tega ministrstva, nego se jih jemlje iz trgovskega ministrstva in drugih oblasti, to pa le v redkih primerih. Ogromna večina trgovskih ataševjev izhaja iz kadra konzularnih uradnikov.

Povsem nelogično v pravem angleškem smislu besede je odelenje prekomorske trgovine, Board of Oversea Trade, ki je istočasno podrejeno trgovinskemu ministrstvu. To odelenje se je ustanovilo šele koncem vojne. Iz razloga štedenja je bila njegova organizacija za angleške prilike precej nerazvita. Ne more se predvideti, kako se bo to odelenje razvijalo v bodočnosti, iz vrst katere stroke bodo vzeli njegovi uradniki. Glavna naloga odelenja za prekomorsko trgovino ni samo delo za razvoj trgovine s tujimi državami, nego tudi z britanskimi dominijami in kolonijami. Iz tega se vidi, da je angleški vzorec enega urada zunanje trgovine še v svoji evoluciji.

Po analizi francoskega in angleškega sistema v pogledu trgovskih ataševjev in njihovega imenovanja je treba sedaj, da povemo, na kakšen način so imenovani trgovski ataševi Zedinjenih držav.

V Washingtonu obstoji v zvezi z ministrstvom trgovine Urad zunanje in notranje trgovine. Poročilo našega poslanstva v Washingtonu pravi zelo lepo: »Nikjer morda na svetu ni izvedeno sodelovanje privatne iniciative in državne pomoči kakor v tem uradu. V tesnih zvezah z vsemi ameriški gospodarski institucijami tako v Zedinjenih državah kakor v inozemstvu je ta urad danes v stanju, da dirigira celo veliko trgovino Zedinjenih držav.«

Urad ameriške in domače zunanje trgovine je ustanovljen s sodelovanjem organizacij ameriških privrednikov in ameriških uradnih oblastev. Ameriški privredniki delajo v uradu, kakor da je njih poslovni organ.

Urad zunanje in domače trgovine se deli na naslednje tri divizije:

1. Divizija zunanje službe, ki je zopet razdeljena na poddivizije po državah, ako so večje, ali po skupinah nekaterih držav, ako so manjše. Vsaka od teh držav ali skupin ima svoje referente. Pod to divizijo spadajo trgovski ataševi v inozemstvu, katerih je 44.

2. Divizija domače službe ali regionalnih uradov. Pod to divizijo, katere dolžnost je, da zbira podatke iz Zedinjenih držav, spada 54 zastopnikov Urada domače in zunanje trgovine, ki se nahajajo v vseh mogočih mestih Zedinjenih držav. Dolžnost teh zastopnikov je, da zbirajo, širijo in objavljajo trgovske podatke iz inozemstva, da ustanavljajo potrebne trgovske svete, ki spadajo v njih delokrog in da vzdržujejo in razvijajo sodelovanje Urada in gospodarskega sveta, ki je interesiran na razvoju zunanje trgovine. Ti zastopniki so tako organizirani, da so danes v stanju dati vsa potrebna pojasnila o zunanji trgovini Zedinjenih držav, ne da bi bilo interesom treba izgubljati čas z iskanjem informacij iz Washingtona ali iz inozemstva.

3. Tehniška divizija, ki se zopet deli na poddivizije, in to: 1. regionalne informacije, 2. trgovske informacije, 3. domača trgovina, 4. trgovska zakonodaja, 5. finance in investicije, 6. tuje carine, 7. statistična preiskovanja, 8. statistika, 9. promet in prevozna sredstva.

4. Divizija blaga, ki se deli na naslednje poddivizije: 1. kmetijski stroji in orodje, 2. avtomobili, 3. kemikalije, 4. elektrika, 5. preparirana živila, 6. železo in jeklo, 7. usnje, 8. tkanine, 9. les, 10. stroji, 11. rude, 12. papir, 13. kavčuk, 14. obuvala in manufaktirano usnje, 15. specialitete.

(Datje pihodnjšč.)

Nova pota svetovne trgovske politike.

V dunajski trgovski zbornici se vršijo predavanja za pripravo na svetovno gospodarsko konferenco v Ženevi. Zadnji je govoril minister n. r. R. Riedl o novih potih mednarodne trgovske politike. Med drugim je izjavil: »V povojni dobi so poskusili urediti mednarodne gospodarske razmere na raznih poljih s kolektivnimi pogodbami. Začeli so s prometno politiko. Prišlo je do prometnih konferenc v Barceloni in Ženevi, sledil jim je mednarodni sporazum o poenostavljenju carinskih formalitet. Mednarodne kolektivne pogodbe imajo sledečo vsebino: Na polju tujkega prava naj se s kolektivno pogodbo odpravijo najprvo potni vizumi. Pogodba naj vsebuje enotno ureditev pravic inozemcev, kakor je bilo prej določeno v trgovskih pogodbah. Na polju prometa naj prinesejo kolektivne pogodbe zlasti olajšanje železniškega prometa. Za Avstrijce, Jugoslovane in druge donavske obrežnike je posebno važno sprejetje sklepov za odpravo pritožb o sedanjem prometu po Donavi. Glede izvoznih prepovedi je zahtevala Mednarodna trgovska zbornica skorajšnje sprejetje konvencije, da se te prepovedi odpravijo. Avstrijci so predlagali, naj se s kolektivno pogodbo določi maksimumi carinske obremenitve in naj se sklenejo tarifne pogodbe v določenem roku; v generalnem odboru so se temu predlogu protivili in so sklep nekoliko omilili. Glede mednarodnih kartelov so zagovarjali napredek, dosežen potom mednarodnih dogovorov. Stremljenja za ureditev svetovnega gospodarstva podpirajo zlasti Angleži in Amerikanci, v prvi vrsti pa tudi veliki francoski narodni gospodar Loucheur.«

K. Tiefengruber:

Mednarodni poštno-nakazniški promet (načrt).

Z državami, članicami svetovno-poštne zveze, s katerimi stopi naša poštna uprava v dogovor, se vrši denarno-nakazniška služba po sledečih načelih:

Za neposredno odpravo poštnih nakaznic, ki so v posameznih komadih omejene v vsako smer na 500 švicarskih frankov, se določijo nakazilne pošte v območju izmeničnih pošt. Vsaki teh poslovalnic za mednarodno nakazniško službo se dodeli promet z določenimi državami.

Nakazilne pošte (bureau de mandats) dobe dnevno uradne borzne tečaje za pripadajoče inozemske valute. Tečaji veljajo vsakokrat za prihodni dan, oziroma, dokler se ne izpremenijo.

Odpošiljatelj preda lahko pri vsaki pošti kraljevine SHS nakaznico v inozemstvo, isto napiše na navaden, za tuzemski promet predviden, obrazec, denarni znesek se izpiše v dinarjih.

Vplačilna pošta vknjiži nakaznico kakor vsako drugo, jo zaračuna, uradno opremi in odpravi na nakazilno pošto, ki je po naslovni državi pristojna.

V olajšavo prometa se na take nakaznice pred odpravo še nalepi listek v zeleni barvi z izrazitim natisom:

Nakazilna pošta v

Pristojbine se zaračunajo tuzemske, vendar je po potrebi stranko opozoriti, da se nakazanemu znesku še odbijejo mednarodne pristojbine.

Nakazilna pošta vknjiži sproti dohajajoče nakaznice in jih likvidira ter obenem preračuna po pristojnem tečaju.

Od nakazanega zneska se odračuna: mednarodna nakazniška pristojbina, ki je za vse relacije enaka ter stalna pristojbina 1 Din za obrazec in manipulacijo.

Potem se napiše na posebnem obrazcu po predtiskanem francoskem besedilu na podlagi izvirnika mednarodna nakaznica.

Mednarodne nakazniške golice se izdajajo kot strogo zaračunljive tiskovine v zvezkih po 100 komadov, ki so zaporedno številjeni.

Po izvršeni kontroli se nakaznice odpravijo v rednih pisemskih sklopih neposredno na naslovne pošte v inozemstvo.

V zaračunskih listinah, ki se vodijo v dvojnikih, se zabeležijo preračunski in odpravni podatki ter se izvirniki teh dokumentov vsak dan odpravijo na osrednji nakazniški urad pri pošttem ministrstvu, ki vodi potem obračune z inozemstvom.

V istem smislu se vrši obrat z nakaznicami, naslovljenimi v našo državo. Izstavljene morajo biti v dinarjih in pisane na obrazcih, ki so jih predhodno dogovorne države naši upravi priobčile. Izplačila vrše vse pošte na običajen način, samo da se honorirane nakaznice zaračunajo posebej in tudi posebej odpravijo v kontrolo na nakazniški urad pri ministrstvu.

Brzojavne nakaznice za inozemstvo se odpravijo istotako na nakazilno pošto, ki zopet brzojavno naprej posreduje ter istodobno kot potrđilo odpravi pismeno nakaznico označeno: »mandat telegraphique«.

Vse druge za tuzemski promet predvidene posebne zahteve so dogovorno dopustne tudi v mednarodnem prometu.

Za neizplačljive mednarodne nakaznice bodo pristojne nakazilne pošte dobile uradne nakaznice z vsemi podatki izvirne nakaznice ter jih bodo po zabeleži odpravile na pošte, kjer so bile prvotno vplačane z dostavo pošiljateljevega naslova.

V izvršilnih naredbah je predvideno, da se porabi za vsako udeleženo državo posebna številčna serija za tja odpravljene nakaznice. Seveda bodo tudi v našo državo prihajale nakaznice po istih številčnih načelih.

Izplačane mednarodne nakaznice se bodo sproti pri centralni upravi kontrolirale, kjer se razvrstijo po odpravnih državah in v teh skupinah zopet po številnem redu. Tako da bi cenzura vsaki malverzaciji kmalu prišla na sled, oziroma zaostale številke lahko hitro izreklamirala.

Države pogodbenice priznavajo kot razbremenitev medsebojnih obračunov iz nakazniške službe vsote izplačanih nakaznic lastne provenience, če so pravomočno likvidirane.

Te nakaznice se menjavajo med državami v skupinah po 100 komadov zloženih po številčnem redu s priloženim seznamom; za obračun velja znesek, ki se je izplačal. Medsebojne tirjatve se izračunajo tudi na podlagi izplačanih zneskov. Po teh načelih mora imeti vsaka mednarodna nakaznica od nakazilne pošte, kot uradne preračunske pisarne, sledeče bistvene označbe: vplačani znesek, odtegnjeno pristojbino, ostanek in sicer v dinarjih, zadnji znesek se preračuna in je tečaj na nakaznici navedi.

Po istih smernicah se istočasno s poštno-nakazniškim prometom odpravi mednarodna poštno-povzetna služba.

Pošiljke, naslovljene v našo državo, morajo imeti povzetni znesek označen v dinarjih. Ta znesek je merodajen za naslovne pošte pri vročitvi pošiljke. Povzetno nakaznico odpravi naslovna pošta kot mednarodno na nakazilno pošto, ki po običajnih pravilih dalje postopa, seveda so podatki povzetne pošiljke na dotični nakaznici navedi.

Po enakih načelih se uvede carinsko-frankovna služba in vse ostale panoge mednarodnega računsko-poštnega prometa.

Predstojeci načrt predstavlja širokopotezni osnutek mednarodnega poštno-denarnega prometa brez podrobnih izvršilnih navodil. Za podlago so mu služili zadevni pravilniki iz moderne prometne službe v zvezi urejenih naprednih poštnih uprav. V obzir so se jemali potrebni ukrepi proti zlorabi te institucije in proti valutnim škodam za udeležene uprave. Načrt se ogiba zamudnih manipulacij in kontrolnih otežkoč. Naslanja se deloma na sistem nakazniških list, ka-

kor so že davno uvedene med nekaterimi, posebno prekomorskimi, državami; deloma pa je posnet po pravilnikih za nakazniški promet, ki se je zadnji čas otvoril med večjo skupino evropskih držav.

Pomisleki valutnega gibanja sedaj za nas menda ne pridejo več toliko v poštev in ne bodo ovirali izpopolnitve našega poštnega prometa in tako je vsekakor upati, da pridemo z udeležitvijo popisane projekta pri našem državnem prometnem zavodu dober korak do enakovrednosti z naprednimi poštnimi upravami inozemstva.

DRUŽBA ZA ZRAČNI PROMET.

Društvo za zračni promet je razpisalo subskripcijo delnic, predhodno je bila podpisana z državo pogodba, s katero je zajamčena rentabilnost družbinih delnic. Delna državna subvencija bo pokrivala skoro vse stroške tako, da ostane izkupiček od prevoza potnikov, pošte in blaga družbi kot čisti dohodek. Vsaka delnica stane 250 Din in se lahko plača v dveh obrokih.

Obstoj družbe je določen na 50 let, počeni s 13. marcem lanskega leta, ko je trgovski minister odobril družbina pravila. Osnovna glavica znaša 6 milijonov dinarjev in je razdeljena na 24.000 delnic. Po potrebi se lahko glavica poveča z emisijo novih delnic na 12 milijonov dinarjev. Vlada je določila družbi denarno podporo in naklonila tudi večjo podporo v blagu. Poleg tega bo imela družba brezplačno na razpoložljiva zrakoplovna pristanišča, hangerje, pisarne na letoviščih, lokale za delavnice, avtomobilske garaže, rezervoarje za bencin, brezplačni brzojav in telefon itd. Družbi je načelno priznana izključna pravica prevoza potnikov, blaga in pošte na določenih progah. Dokler traja pogodba, država ne bo podpirala nobenega drugega sorodnega domačega ali tujega podjetja. Tudi eksploatacija prevoza pošte, blaga in potnikov je pridržana naši zrakoplovni družbi.

Družba bo poslovala v kontaktu z vojnim ministrstvom: njene delnice se priznajo kot vrednostni papirji. Državne blagajne jih bodo sprejemale po nominalni vrednosti kot kavcije in depozite.

ZNIŽANJE OBRETNOSTNE MERE V FRANCIJI.

14. t. m. je znižala Francoska banka obrestno mero od 5½% na 5%, lombardno obrestno mero od 7 na 6%. Predzadnje znižanje se je izvršilo 16. decembra, od 7½ na 6½%, zadnje pa 3. februarja od 6½ na 5½%. Veliko znižanje obrestne mere tokom par mesecev je znak ugodnejšega državnofinančnega položaja in trajne stabilnosti frankovega tečaja. Zadnja odredba naj olajša kreditne pogoje francoskega gospodarstva življenja, ki trpi na pojemanju inflacijske konjunktore.

RAZSTAVA UMETNIN NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU.

Na letošnjem velesejmu, ki se vrši od 2. do 11. julija, je predvidena v »K« paviljonu razstava umetnin (silke, kipi, arhitektura, grafika itd.). Paviljon je opremljen že od lanske jeseni ter se bo potrebam primerno preuredil.

Umetniki, ki se nameravajo udeležiti razstave, naj pošljejo svoje prijave na Ravnateljstvo Velesejma v Ljubljani najkasneje do 28. t. m.

Razstavo prireja uprava Velesejma ter se jo lahko udeleže vsi slovenski oblikujoči umetniki.

Prijava naj vsebuje točen naslov umetnika, približno navedbo razstavnih del in njih velikosti, da zamore ravnateljstvo Velesejma razstavljalcem dostaviti obvezno prijavnico ter prijavljenim umetnikom primerno urediti razstavni prostor.

Istočasno s prijavnico naj vsak umetnik navede imena sedmih umetnikov, ki naj po njegovem mnenju tvorijo razsodišče razstave.

Razstavniki pogoji in ev. potrebna druga pojasnila bodo razstavljalcem pravočasno dostavljena.

ČEHI IN OGRJI V INDUSTRIJI SKUPAJ.

Trgovska pogodba med Poljsko in Češkoslovaško se ni postala pravomočna, pa se že pripravljajo med industriji obeh držav zbliznanje. V krogih ogrske tekstilne industrije se je načelo vprašanje, da se med obema industrijama napravi kooperacija in se zabrani s tem huda medsebojna konkurenca. Dosedanji dogovori potekajo zadovoljivo, in upajo, da se bo dosegel ugoden sporazum. Razmotrivajo razne modalitete, na primer, da bi industriji napravili skupni produkcijski načrt in da bi uredili tudi cene. Itd.

Trgovina.

Ljubljanska borza za blago in vrednote v Ljubljani vabi na II. redni občni zbor. Ker so razveljavljene volitve, ki so se vršile na II. rednem občnem zboru dne 22. marca t. l., sklicuje borzni svet ponovno II. redni občni zbor na dan 10. maja 1927 ob šestnajstih v borzne prostore v Ljubljani, Kongresni trg štev. 9, I. nadstr. (Filharmonija), z nastopnim dnevnim redom: Volitve: a) 8 članov borznega sveta; b) 5 članov finančnega odbora; c) dopolnilna volitev 7 članov borznega razsodišča.

Francoska trgovska bilanca. Vrednost uvoza v prvem četrtletju je znašala 13.273.000.000 frankov, za 1539 milijonov frankov manj kot v prvem lanskem četrtletju; vrednost izvoza je znašala pol milijona frankov manj kot štirinajst milijard, za 741 milijonov frankov več kot lani. Torej letos manj uvoza in več izvoza, bilanca je postala precej aktivna. Direktnih davkov so dobili v marcu za 817 milijonov več kot lani, indirektnih pa za 556 milijonov več. V sredi aprila je znašalo število brezposelnih okoli 68.000, za 2000 manj kot teden prej. V nobeni državi ni število brezposelnih tako majhno kot na Francoskem in je številka 68.000 za Francijo že velika. Tudi v bodoče upajo, da se bo število še zmanjšalo.

Nemško trgovsko brodovje. Generalni ravnatelj Hapage dr. Cuno je govoril o položaju nemškega trgovskega brodovja. Glede finančne pomoči ni dobila nemška plovba iz državne odškodnine niti četrtino zgubljenih vrednot. Z uporabo vseh sredstev iz voznine in s pomočjo kredita se je dvignila tonaža nemškega trgovskega brodovja od 600.000 brutoregister-ton po vojni do sedanjih 3.200.000 ton. Sedaj je brodovje še za ca 2 milijona ton za predvojnimi. V vrsti pomorskih držav je sedaj Nemčija na 6. mestu. Leta 1914 je znašala njena odstotna udeležba na svetovnem brodovju 12%, sedaj znaša 5,2%. V razmerju do prebivalstva in do močno razvite nemške industrije je nemško trgovsko brodovje še majhno. Kar se pa tiče nove tonaže, je Nemčija prva med državami sveta. Nekako 40% njenega brodovja je starih manj kot pet let, dočim je znašala odnosna številka v letu 1913 samo 24% in dočim znaša odstotna mera vse svetovne tonaže 16,5%. Gradba teh ladij se je izvršila v povojnem času, torej v dobi velikih tehniških novosti. Nato je govoril dr. Cuno o novih prometnih črtah. Poleg vzpostavitve in pospeševanja blagovnega prometa se mora dvigniti tudi potniški promet. In da je v tem oziru nemško brodovje prav na višku, bomo pokazali v drugem članku. Dr. Cuno je zavračal mnenje, da dobiva brodovje veliko državno podporo. Stiska, v kateri se nahajajo plovne družbe, bi tako podpora pomeni korak naprej do državne plovbe; državno plovbo pa smatra generalni ravnatelj za napravo, s katero ni nikomur nič ustrezno. Državna podpora se je izkazala zmeraj kot dvorezen meč.

Industrija.

Elektrifikacija švicarskih železnic. — Zmeraj bolj se razvija elektrifikacija švicarskih železnic, vedno obsežnejše je njihovo omrežje. Ze na koncu prihodnjega leta bo imela Švica 1610 km elektrificirane železniške proge; s tem bo dokončan pospešeni elektrifikacijski program. Za pogon teh prog imajo dve veliki elektrarni, ki bosta zadostovali tudi ob zvišanem prometu. Ti dve elektrarni bi lahko vozili vlak z 42 težkimi lokomotivami in 650 velikimi vagoni v dolžini 12 km in s hitrostjo 60 km na

uro; popolnikov bi šlo v tak vlak 45.000. Na leto bi napravil vlak pot trinajstih zemeljskih ekvatorjev. V elektrarnah postavljene turbine imajo moč 320.000 KS (naša Fala 40.000 KS). Kadar so v polnem obratu, popijejo 60.000 litrov vode na sekundo, z višine 800 metrov. Leta 1929 bo elektrificiranih 56 odstotkov vsega zveznega železniškega omrežja, a na teh 56% se vrši 80% vsega zveznega železniškega prometa. Skupni stroški elektrifikacije do konca leta 1928 so preračunjeni na 680 milijonov švic. frankov. V sled elektrifikacije se bo uvoz premoga v Švico bistveno zmanjšal. Lani so prihranili na ta račun že 350.000 ton premoga, letos je preračunjena manjša uporaba premoga na 450.000 ton, po končani prvi elektrifikacijski dobi leta 1929 bo znašal letni prihranek 550.000 ton.

Tovarniške elektrarne. Velika ogrska industrijska podjetja hočejo ustanoviti lastne elektrarne, da bi se na ta način oprostila velikih državnih elektrarn in njih cenovne politike. Tok, ki ga prodajajo ogrske državne elektrarne, je dvakrat tako drag kot v inozemstvu; marsikakšno industrijsko podjetje mora plačati več kot 10 odstotkov obratnih stroškov za elektriko. S tem, da si zgradijo lastne elektrarne, si hočejo tovarne svoj položaj olajšati.

Denarstvo.

Računski sklep za petinštirideseto upravno leto 1926. Posojilnice v Mariboru. Pri 21. marca vršečem se občnem zboru je bilo poročilo za leto prečitano in odobreno. Denarni promet je znašal v letu 1926 Din 318.670.254/17. Članov je bilo 3452 s 14.969 deleži. Splošni rezervni zaklad je znašal Din 1.256.176/66, posebni rez. zaklad pa Din 734.739/72, dr. Fr. Rapoc-eva ustanova Din 15.000/—, lastno premoženje je znašalo: a) deleži Din 367.330/—, b) rezervni zakladi Din 1.940.916/38, skupaj lastnega premoženja Din 2.358.246/38; gotovine je bilo 1. januarja 1926 Din 191.747/35, dne 31. decembra 1926 Din 175.531/71. Posojilnica je bila ustanovljena po dr. Fr. Rapocu leta 1882 z 251 člani, katerih je naraslo do leta 1926 na 3452. Dr. Radoslav Pipuš, odvetnik in in. industrijalec v Mariboru, je že več let predsednik odbora.

Poljsko posojilo. Pogajanja Poljakov z Blairovo skupino za najem velikega posojila so pred zaključkom. Posojilo bodo izplačali Poljakom v dveh obrokih; prvi del bodo porabili za stabilizacijske

ZASTOPNIŠTVA ZA FRANOSKE TVRDKE.

Naslednje francoske tvrdke iščejo agilne in vestne zastopnike za naše kraje: **J. M. Monmousseau-Montrichard (Loir & Cher) France;** — peneča se vina (šampanjska meteda) — Belo turensko vino v sodčkih ali rezervoarjih, lahko služi za izdelovanje penečih se vin. — **Paul Marinot — Beaune (Cote d'Or) France;** — fina in navadna vina, zlasti burgundska. — **A. De Marconnay de Lesseville Frères — Brain s/Allonnes (M. & L.) pres Saumur, France;** — peneča se vina, Anjou, Saumur, Touraine. — **Société des distilleries Paul Boulenger — 52 à 50, place de l'Anglaise, Pantin, France;** — destilacijski izdelki, fini likerji (Crème de Cassis, Triple sec, Curacao, Chery Brandy, Peppermint, grog itd.) sirupi, vermut, Eau de Cologne, češnje, marelice, hruške v žganju, rum itd. — **Petitjean — 9, rue St. Merri, Paris, France;** — konzerve: ribje, mesne, sočivne, sadne. — **Hosart-Fourmartin Fabrique de conserves — Place de Capeure, Boulogne s. Mer, France;** — ribje konzerve. — **A. Blayac Aine — Salon de Provence, France;** — marseillesko milo, olivno olje (jedilno, industrijsko in tehniško). — **Bouchon**

namene, drugi del za investicije. Ko bo dospel prvi obrok, bo predložila vlada po poročilih listov parlamentu predlog o zakoniti stabilizaciji zlotovega tečaja. Zlot hočejo stabilizirati v razmerju 9 zlotov je 1 dolar. Tako bo spet ena vrednota več dobila stalno vrednost.

Promet.

Bolgarsko zračno brodovje. Bolgarska vlada je sklenila s češkoslovaško tovarno aeroplanov »Aero« pogodbo, po kateri dobi ta tvrdka koncesijo za gradbo tovarne aeroplanov v Bolgariji. Omenjeni družbi bodo dali vse predprave, ki jih uživa bolgarska industrija. Nova tovarna, ki bo napravila na leto lahko 100 aeroplanov, bo zgrajena v mestu Kazanlik. Stavbišče bo dala država brezplačno na razpolago in se zaveže, da bo krila najmanj 50 odstotkov svoje potrebe na aeroplanih pri imenovani tvrdki.

Veletrgovina v Ljubljani

A. ŠARABON
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudniško vodo.
 Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom.
 Ceniki na razpolago!

RAZNO.

† **Janko Svetlin.** V petek popoldne je v ljubljanski javni bolnici preminul bivši tajnik ljubljanskega gremija trgovcev g. **Janko Svetlin.** Pokojni je služil najprej pri ljubljanskem magistratu. Vpokojen kot računski revident je prevzel službo tajnika pri mestnem gremiju trgovcev v Ljubljani. S svojim nesebičnim delovanjem si je pridobil simpatije vseh trgovskih krogov. Pri gremiju je služil celih 21 let. Vsled bolezni je moral pred 4 leti zapustiti gremijsko službo. Začel je vidno pešati. Bolezen je zahtevala amputacijo desne noge. Po groznih bolečinah se ga je usoda končno usmili. Pokojnega Svetlina ohranimo za njegovo dolgoletno in zvesto delovanje v korist trgovskemu stanu v častnem spominu. Naj počiva v miru!

Borza dela v Mariboru. Od 10. do 16. aprila je pri mariborski borzi dela iskalo dela 70 moških in 36 ženskih, t. j. 106 oseb; 72 osebam, in sicer 33 moškim in 39 ženskim, je bilo delo ponujeno; 44 oseb, t. j. 23 moških in 21 ženskih je dobilo delo, odpadlo jih je 51 moških in 59 ženskih, skupaj 110 oseb; odpotovalo jih je pa 29, t. j. 25 delavcev in 4 delavke. — Od 1. januarja do 16. aprila pa je iskalo dela 2355 oseb, 1303 osebam je bilo delo ponujeno, 833 je delo dobilo, 1007 jih je odpadlo, 318 pa odpotovalo.

Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 28 hlapcev, 14 majarjev, 24 viničarjev, 3 pečarji, 2 kleparja, 3 vrtnarji, 1 brusar, 2 tkalca, 6 krojačev, 4 trgovski potniki, 2 barvarja za tekstilne izdelke in 5 vajencev (pekovske, mizarske, kleparske in ključavničarske obrti), 32 kmečkih dekel, 1 vzgojiteljica, 3 natakariče, 3 gostilniške ozir. hotelske kuharice, 2 postrežnici, 3 orož. kuharice, 12 služkinj, 8 kuharic, 5 tov. delavk in 1 prodajalka v bufet.

Elektrifikacija v Avstriji. Uradni seznam avstrijskega elektrarnega urada poroča, da je zgrajenih in v delu v Avstriji sedaj 288 vodnoelektričnih naprav z letno močjo 440.000 KS, z inštalirano vodno močjo 1.040.000 KS in z letno maksimalno delovno zmoglostjo 2552 milijonov KW ur. Na koncu leta 1918 je bilo 1146 milijonov KW ur, srednje letno delo 200.000 KS. Moč vodnih električnih naprav se je torej več kot podvojila.

Drobne vesti. Na generalnem zborovanju rumenskih poljedelskih zvez so sklenili pozvati vlado, naj varuje interese poljedelstva in naj izvede zakonito stabilizacijo leja; sicer bi trpelo vse eksportno delovanje kmetijstva. — Švedska monopola za alkohol in tobak priobčujeta posebno ugodna poročila. Vračunski davke, carinske dohodke in pristojbine akcij, znaša ves letni dohodek državne blagajne iz alkoholne trgovine 100 milijonov švedskih kron. **Tobačni monopol,** v katerem ima tudi država večino delnic, je pa dal 63,2 mil. kron. Od kar je začel tobačni monopol delovati, je dobila državna blagajna od njega že 599 milijonov kron dohodkov. — Ameriška petrolejska družba **Panamerican Oil Co** izkazuje za preteklo leto 29.526.000 dolarjev čistega dobička ali 10,71 dolarjev za delnico. Kljub mehikanskim težkočam je to najboljši zaključek po letu 1922. — V prvem letošnjem četrtletju so izdali Amerikanci 1688 milijonov dolarjev posojil; na Morgana and Co pride 169,64 milijonov, na Kuhner, Loeba and Co 161,8 mil. itd. — Poročila iz Amerike pravijo, da se bo bombaž podražil; letošnji bombaževi pridelek bo za 700.000 bal manjši kot ga je ameriška vlada cenila. — Na Poljskem se borita med seboj vlada in železna industrija. Poljski železni sindikat je sklenil zvišati cene železnih izdelkov za 10 do 15%, ministarstvo za trgovino in industrijo pa zvišanju ugovarja in je zagrozilo tovarnarjem, da bo v slučaju izvršbe zvišalo železniško voznino za kovinske izdelke. — Poročila o posetvi na Ogrskem so iz vseh krajev dežele zadovoljiva. Jesenska posevet je dobro prezimila, mrčes ji je le deloma škodovala. Sadje dobro kaže, tobak se dobro razvija. Vrtnarska dela so skoraj popolnoma zaključena. — Beremo, da Kuba produkcije sladkorja ne bo več omejila. — Mednarodni poljedelski zavod v Rimu bo sklical konferenco pšenice, ki se bo pričela 25. t. m.

Gospodarske vesti. Angleški zakladni kancelar Churchill je v proračunskem programu predlagal, naj se uvozna cena za rafinadni sladkor ne zviša. Ta predlog je povzročil na Češkem veliko zadovoljstvo in upajo, da se bo eksport v Anglijo zelo dvignil. Po angleški statistiki so kupili Angleži lani 3.200.000 met. stotov češkoslovaškega rafinadnega sladkorja v vrednosti 800 milijonov Kč. Po češkoslovaški statistiki je znašal izvoz tega sladkorja v kampanjskem letu 1925/26 vsega skupaj 9.300.000 ton, od teh v Anglijo 1.700.000 ton. — Vsled ruina na dunajski **Dorotheum** so dvignili dostej ca 25 milijonov šillingov, to je pa več kot tretjina vlog. — Bilanca družbe **Ford Motor** izkazuje za poslovno leto 1926 premoženje 748 milijonov dolarjev; od teh pride 140 milijonov na posestva, 140 milijonov na opremo in stroje, 88 milijonov na blago, drugo pa na patente,

Grosisti, ki iščejo odjemalcev med trgovci na deželi, morajo inserirati v »TRGOVSKEM LISTU«!

gotovinsko varnost itd. — Največja Fordova tekmovalka General Motors Co. zaznamuje za prvo letošnje četrtletje 50 milijonov dolarjev čistega dobička. — Lani odstopivši guverner Francoske banke Robineau je umrl. Bil je prijatelj Poincaréjev. V marsičem ga primerjajo nemškemu finančniku Havensteinu. — Insolventna je postala Globe d. d. v Budimpešti, ena največjih ogrskih tovarn nogavic. Čudno se vidi, da so vse druge tovarne nogavic dobro zaposlene in da je ravno največjih ena postala insolventna. — V ostravskem premogovnem okraju so nakopali v marcu 830.000 ton premoga, za 8% več kot v februarju. V vsem letu 1926 je delalo 40 jam, 10 koksarn, 2 tovarni briketov in 2 elektrarni; nakopali so 10.265.000 ton premoga v vrednosti 1250 milijonov Kč in briketov 117.000 ton v vrednosti 16.837.000 Kč. V premogovnikih je bilo zaposlenih 144 tehniških in 483 administrativnih uradnikov, 1263 jamskih paznikov in 38.660 delavcev; koksarne, tovarni briketov in elektrarni so zaposlovala 35 tehniških in 84 administrativnih uradnikov, 165 paznikov in 3747 delavcev. — Na Češkem bo izšel zakon o gospodarstvu cest in bodo rabili zelo veliko cementa. Zato se pripravljajo tovarne cementa na povišano produkcijo. — V novi poljski tovarni umetne svile bodo dali delo 600 delavcem. Glavnica je prišla, kakor že vemo, večinoma iz inozemstva. — V marcu sklenjeni kartel žice je imel za posledico zaželjeno medsebojno izločitev na svetovnem trgu. O posameznostih dogovorov, o kvotah itd. nočejo zaenkrat nič povedati. — Industrijska in trgovska banka v Magdeburgu bo z začetkom obratnega leta 1927/28 na novo začela z notacijami za surovi sladkor na magdeburški borzi, ki jih je od začetka vojske naprej opustila. — Priprave za svetovno gospodarsko konferenco, ki se bo pričela 4. maja v Zenevi, so v polnem razmahu. Prejšnji francoski minister Loucheur, ki je kakor znano dal iniciativo za sklicanje te konference, se je mudil te dni v Berlinu in je pojasnil namene in cilje konference. Poročali bomo o tem v posebnem članku. — Razstavo »Češka knjigac v Pragi so sedaj zavrtili, po štirih tednih. Uspeh je zelo razveseljav; razstavo je obiskalo 25.000 posetnikov, med temi 14.000 v skupinah, kot šole, društva itd. Vsak stoti obiskovalec je dobil knjižni dar. — Druga mednarodna razstava aeroplanov se bo vršila prihodnje leto v Berlinu in so začeli že s pripravami. — Delnice švedskega vžigalčnega trusta, vpeljane na borzi v Berlinu po 260%, so dosegle takoj prvi dan 300%. — Od 30 milijonov novih delnic Hapage jih bodo dali 26 milijonov starim delničarjem v razmerju 5:1; izdajni tečaj cenijo na 115%. — Nekatero ogrske banke nameravajo svojo glavnico zelo zvišati. — Kakor na Poljskem so tudi na Ogrskem določili delniškim družbam minimalno glavnico; one delniške družbe, ki imajo samo krajevni pomen, naj imajo 100.000 pengö glavnice, one z večjim pomenom pa 150.000. Gospodarski krogi pravijo, da je na Ogrskem sedaj malo denarja in da je kaj težko spraviti 100.000 pengö skupaj. Treba bo popustiti.

Po svetu. Šopronska tvrdka Haas bo zgradila v Jugoslaviji, v Vukovaru, novo tovarno sukna in preprog. — Nemška Erdöl A. G. bo izplačala 6-odstotno dividendo; lani je bila 4-odstotna. — Od zadnjega marca naprej je na ogrskem denarnem trgu zmeraj manj denarja, in računijo finančni krogi s tem, da ga bo še manj, ker bodo vlagatelji v pomladi začeli dvigati vloge za pomladanska dela in za investicijske namene. V zadnjih dneh je pa prišlo toliko ameriškega in angleškega kapitala, da so vseeno mogli kriti vsa denarno potrebo. — Splošno mnenje je, da so ogrske tekstilne tovarne lanske leto zelo dobro zaključile in se pričakuje objava bilanc z velikim zanimanjem. — Poljska pogajanja za posojilo dobro napredujejo; najprvo bodo

najeli 70 milijonov dolarjev za stabilizacijo zlata. — Ogrski industriji forsirajo eksport blaga v Sovjetsko Rusijo. — Promet po Donavi je lani zelo napredoval, samo v bratislavskem pristanišču je znašal dnevni promet 30 ladij, prav veliko. Promet pristanišča Komarno je od 1925 na 1926 napredoval za 100 odstotkov. Čehi se trudijo, da bi napravili nov sladkorni kartel, a ne več za kratko dobo, kot dosedaj, temveč za 10 let. Kartel naj bi stopil že letos v veljavo. — Indijski parlament je po srđitem boju stabiliziral rupijo na 1 šiling in 6 pence, to je na poldrugi šiling. Ta odredba je prvi korak do končne uvedbe zlate valute v Indiji. — Uradno ameriško poročilo ceni ozimno pšenico na 84,5% (lani 84,1), rž pa na 86,4 (80,2). — Vsa češko-slovaška sladkorna produkcija v prvem polletju kampanje znaša 10,4 milj. met. stotov surovega sladkorja napram 14,9 milijonov stotov lani; nazadovanje je ca 30-odstotno. — Nemški Vereinigte Stahlwerke izkazujejo za marec rekordno prodajo 600.000 ton, ki prekaša dosedanj rekordni mesec februar še za 18%. — Avstrijska trgovska delegacija na Ruskem je odpotovala iz Moskve v Har kov. Pred odhodom je dobila delegacija zagotovilo, da se bodo Rusi pri naročilih kar le mogoče ozirali na Avstrijo. Zaključek bivanja v Moskvi smatra delegacija za zelo zadovoljiv. — Trgovski odbor turške narodne skupščine je sprejel zakon za pospeševanje narodne industrije. — Turška alkoholna monopolna družba je izjavila, da ne more pod sedanjimi pogoji izpolnjevati svojih obveznosti, vlada pa noče odnehati, in grozi zato hud konflikt. — Skupno število razstavnikov na vselejmu v Leipzigu se je dvignilo od 8479 na lanskem jesenskem sejmu na 9300 na letošnjem pomladanskem. Uspeh smatrajo za polno zadovoljiv. — Lani so zgradili v velikih mestih Nemčije 17.184 stanovanjskih poslopj z 62.829 stanovanji; odnosni številki za leto 1925 sta 12.822 in 40.963. Torej se je število stanovanj dvignilo za 53 odstotkov, število stanovanjskih hiš pa za 34 odstotkov. Gradba javnih in obrtnih hiš v velikih mestih je pa nazadovala za 47 odstotkov. — Leta 1926 so porabili na Nemškem 30.000 vagonov časnikarskega rotacijskega papirja, vagon po 3300 mark, skupaj torej za 100 milijonov mark. Pride zraven še satinirani papir v vrednosti 75 milijonov mark; za njegovo napravo so porabili 1.250.000 m³ smrekovega lesa. — Japonska veletrdka Suzuki, ki je bila udeležena na velikem številu industrijskih podjetij, je ustavila izplačila. Obveznosti v Newyorku računijo na 500 milijonov jenov, to je 1000 milijonov nemških mark ali 13.500 milijonov dinarjev! Samo iz nakupov sladkorja na Javi sledeče obveznosti cenijo na 70 milijonov holandskih goldinarjev. Sicer so vesti

o insolventnosti tega velekoncerna ta-koj dementirali in je tudi newyorška podružnica delala naprej, vendar je že prvo poročilo zadostovalo, da je šel tečaj jena nazaj. — Mesto Milano je najelo 30-milijonsko dolarsko posojilo. — Dividenda Dresdener Banke je 10-odstotna.

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakiti za oblike, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kiti v vseh barvah, šifoni, sojingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, lapelnike, si-lile in sedlarje. Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelin
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
Ljubljana.

Najnižje cene! Točna posrežba!

TRŽNA POROČILA.

Mariborski velikonočni trg. Na Veliki četrtak je pripeljalo 16 slaninarjev 45 zaklanih svinj na trg. Cene so bile pri slaninarjih in pri mesarjih iste kakor pretekli teden. Perutnine je bilo kakih 500 komadov, cene so bile višje kakor po navadi. Kozlički so se prodajali po 75 do 100 Din, ovce pa 150 do 175 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike. Krompirja je bilo 5 voz in se je prodajal po 6 do 7 Din mernik (7½ kg) oz. 1.50 do 2 Din kg, salata se je podražila, 12 do 15 Din kg, motovilec 1 do 2 Din kupček, kisló zelje zelje 3 do 4, kisló repa 2 Din kg, karfiol 5 do 15, ohrovt 0.50 do 3 Din komad, čebula 6 do 8, česen 8 do 12 Din venec, fižol 2.50 do 3 Din liter. Podražilo se je mleko na 3.50 do 4 Din liter, maslo surovo 50 do 60, kuhano 55, čajno 60 do 65 Din kg, smetana 14 do 16, oljčno olje 38 do 36, bučno olje 16 do 24 Din liter; tudi jajca so se podražila na 1 do 1.75 Din komad. Sadje: jabolka 4 do 12, suhe češplje 7.50 do 12 Din, datelji 24 do 36 Din, med 30 do 35 Din kg. Cvetlice 1 do 7 Din komad. Rože in cvetlice v loncih 25 do 100 Din komad. Sadike raznih vrst, kakor jabolka, hruške češnjice i. dr. in rože 12 do 25 Din komad. Na veliki petek in veliko soboto so se prodajale ribe in sicer živi karpi iz graščine v Račah po 18 Din, donavski karpi 25 Din, ščuke 25 do 30, fogaš 40, morske ribe 20 do 25 Din kg. Na veliko soboto ni bilo slaninarjev, domači mesarji so zvišali malo cene mesu in so jih znižali šele po 11. uri. Tudi drugače ni bil trg ta dan tako dobro založen kakor na Veliki četrtak. Lončene in lesene robe ni bilo, ker so šli Ribničani za praznike domov. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 13. t. m. so kmetje pripeljali 21 voz sena, 7 voz otave, 2 voza stelje, 7 voz slame, v soboto 16. t. m. pa samo 1 voz sena na trg. Cene so bile senu 75 do 100, otavi 75 do 85, stelji 35, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg.

Kovinski trg. V Ameriki je delalo 1. aprila 213 plavžev. Kupčija na koncu marca je bila zelo živahna, konsumenti so hoteli kriti blagovno potrebo pred pričakovanim izbruhom štrajka. V aprilu je nakupno veselje ameriškega konsumenta ponehalo, a posledice štrajka se niso še nič javile, in tudi zalaganje tovarn s premogom ne naleti na posebne

težkoče. — Evropska kontinentalna železna trgovina se v zadnjem času ni spremenila v omene vredni višini. Francoska produkcija v februarju izkazuje nazadovanje, ki ga ne moremo spraviti v sklad z manjšim številom dni v februarju. 1. marca je delalo 146 plavžev. Nasprotno pa angleška produkcija stalno raste; surovega železa so napravili v februarju že 568.000 ton, jekla pa 800 tisoč ton. Posledice ameriškega rudarskega štrajka se v razvoju evropskega eksportnega trga še niso javile. Vendar pa računijo z zvišanimi eksportnimi možnostmi evropskega blaga, če bi štrajk dalj časa trajal, zlasti angleškega in nemškega blaga. Ta izvoz bi seveda poživil tudi druge evropske trge. Sicer gre pa kontinentalna kupčija v svojem mirnem tempu naprej. — Iz Anglije javljajo o opreznosti domačega konsumenta; cene smatrajo konsumenti za previsoke in so prepričani, da bodo morali iti producenti s cenami dol. Koks je v ceni padel, in tega vzroka za visoke cene producenti ne morejo več navajati. Nasprotno so pa zvišali v Cleveland-skem okraju delavcem plače, in izjavljajo producenti kategorično, da ne morejo iti s cenami dol. Vedno rastoča angleška produkcija pomeni za evropsko železno trgovino veliko nevarnost in bi bilo ob nižjih cenah angleškim producentom kaj lahko konkurirati na kontinentalnih trgih. Zadnje domače angleške notacije so bile: Cleveland št. 1 82/6, št. 3 80, št. 4 78/6. — Po znakih majhnega poživljenja je zlezel francoski železni trg spet v stari tir nazaj. Slejkoprej se poznajo posledice deflacije. Konsumenti so oprezni, in računijo, z možnostjo znižanja cen. Producenti so pa na zadnji mesečni seji pustili vse cene nespremenjene, tako one za domači trg kot one za inozemstvo. — Tudi belgijski trg kaže negotovo tendenco. Železo se ne prodaja dobro, polfabrikati zaznamujejo veliko opreznost konsumentov, ki tako kakor francoski računijo z možnostjo znižanja cen. Jekleni trg pa trpi na inozemski konkurenci. Tudi luksemburški trg ne kaže razveseljivih znakov. — Samo nemški trg se giblje po poti dvigajoče se tendence zadnjih tednov naprej. Domača trgovina je zadovoljiva, a začel se je dvigati tudi eksport. Nemške tovarne posvečajo sedaj eksportni trgovini več pozornosti, in se jim je posrečilo, da so dobile večja naročila. — Položaj češkoslovaške železne in jeklene industrije se je v zadnjih tednih zboljšal. Zlasti tovarne poljedelskih strojev so dobro zaposlene in pričakujejo v bodočih mesecih večjih naročil. Tudi poživljeno stavbno gibanje veliko pomaga. V eksportni trgovini se Čehi trudijo, da potom dogovorov z drugimi državami dobijo za svoje izdelke boljše prodajne pogoje. Zlasti v slučaju, da vstopi Poljska v jekleni kartel, bi bili Čehi veliko na boljšem, ker se javlja poljska konkurenca slejkoprej zlasti na balkanskih trgih.

DOBAVA, PRODAJA.

Prodaja. Dne 28. aprila t. l. se bo vršila pri Kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu ofertalna licitacija glede prodaje stare opreme redarjev. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte ceniki!

Najboljše v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca
kolesa in šivalni stroji

znamke
Gritzner, Adler in Phoenix.
Najlepše opreme, pesamozni deli, pneumatica, igle za vse sisteme — same v
Najnižje cene. — Tudi blizu Prešernovega
na mesečna odplačila. **LJUBLJANA** blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

NAROČAJTE
»TRGOVSKI LIST«

TISKARNA MERKUR **LJUBLJANA**
TRG. IND. D. D. **GREGORČIČOVA 23**
Se priperoča za tisk vseh trgevskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * **LASTNA KNJIGOVESNICA.** * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.